

GÜNCEL

DOÇUKAN İŞLER
dogukanisler@gmail.com

daha fazlası için: sabitfikir.com

UMUDU BEKLEDİĞİMİZ DÜNYA: CAFÉ ESPERANZA VE BASTIANI KALESİ

İster adına Café Esperanza diyelim, istersek Bastiani Kalesi; yaşadığımız şu dünyada umutsuzlukların da bir umut doğurabildiğini, umudun evimiz ve evlerimizin de kalbimiz olduğunu tekrar tekrar tecrübe ediyoruz.

Ali Teoman, yalnızca yazdıklarını değil, hayatını da -bir bakıma- kurmacaya çeviren nadir yazarlardan. İlgilisi elbette bilir Nurten Ay olayını: *Gizli Kalmış Bir İstanbul Masalı* kitabını ilk olarak Nurten Ay imzasıyla yayınlamış, bu isimle ödüller almış ve bu edebi oyununu yıllar yıllar sonra açıklamıştı **Ali Teoman**. Sonra beyninde oluşuveren bir tümör, tam iyileşti

derken kendini yenilemesi... Genç denecek bir yaşta gelen ölüm ama ne mutlu ki bize yan yana dizilince bir kitaplık rafını dolduran çok kıymetli eserleri bırakması...

2009 yılında, hayata gözlerini yummadan iki sene evvel, "Fransa'da Türkiye Mevsimi" etkinlikleri çerçevesinde

Felsefe alanında doktora tezi hazırlayan Xeno, Doğu Avrupa'nın Baudrillard'ı olma umuduyla yapıtını hazırlarken asıl "Doğulu" olan Altuğ roman yazma telaşında ve bolca da soru işaretleri arasındadır. Çünkü hep düşünür durur Altuğ, umut nerededir diye: Yazdıklarımızda mı, yaşadıklarımızda mı, yaşamdan aldığımız hazda mı?

Fransız Kültür Bakanlığı'nca Strazburg'a özel olarak davet edilen **Ali Teoman**'dan bir öykü yazması istenir. "Esinini Strazburg'dan alan" bu öykü, beklenenden biraz uzun bir öykü olur ve *Café Esperanza* başlıklı bir novella/kısa roman olarak 2010 yılında önce Fransızca olarak Fransa'da, sonrasında da Türkçe olarak ülkemizde yayımlanır. **Ali Teoman** külliyyatını bünyesinde toplayan **YKY** tarafından geçtiğimiz günlerde yeniden yayımlanan bu kısa roman, en kestirme tarifiyle, umudun hikâyesidir...

Zaten kitabın adı da kendisini ele veriyor: "Esperanza" demek, "umut" demek İspanyolcada. Café Esperanza da hikâyemizin kahramanı olan üç gencin sürekli bir araya geldikleri, hatta çoğu zaman buradan hiç ayrılmadıkları mekânın adı: Umudu bekledikleri bir dünya. Mühendislik eğitimi alan Altuğ, Cioran'ın hemşerisi olan Doğu Avrupalı felsefe öğrencisi Xeno ve sokak ressamı, güzel **sanatlar** öğrencisi olan Brezilyalı Rapazinho; bu üç arkadaşın, özellikle de anlatıcı karakter Altuğ ve konuşmaya bayılan, laf ebesi Xeno'nun sohbetlerinden kesitler toplamı diyebiliriz bu kısa roman için.

Umut, ama nerede?

Varoluşun ve elbette ki umudun biçimlerinin sorgulandığı sohbetlerdir bunlar. Üç ayrı kültürden gelen, biri resmetmeyi seçmişken diğer ikisi yazmaya kendilerini adanmış üç zihnin çarpışması. Felsefe alanında doktora tezi hazırlayan Xeno, Doğu Avrupa'nın Baudrillard'ı olma umuduyla yapıtını hazırlarken asıl "Doğulu" olan Altuğ roman yazma telaşında ve bolca da soru işaretleri arasındadır. Çünkü hep düşünür durur Altuğ, umut nerededir diye: Yazdıklarımızda mı, yaşadıklarımızda mı, yaşamdan aldığımız hazda mı?

"Hiç dolmayacak bir boşluğa doğru, durup dinlenmeksizin, önünü ardını düşünmeden, çabuk çabuk yazıyoruz. Belki de en iyisi, kalemtıraşta eriyip giden bir kurşunkalem olmak."

Sanırım bu kısacık romandan bu kadarlık bahsetmek yeterli. (Daha fazlası, müstakbel okurunun **kitaptan** alacağı tadı

eksiltebilir çünkü.) Fakat umut demişken, "umut" adlı bir kafede bekleyenlerden söz açmışken, biraz da kendimizden bahsetmekten yarar var: Malum salgın ülkemizi ve dünyayı sarmışken, umut da sanırım bizlerin en birinci gereksinimi haline geldi; hep öyleydi belki ama daha belirginleşti, diyelim. Birçok insan evlerinde kalmaya devam ederken, filmlere ve özellikle **kitaplara** sarıldılar bir umut...

Umuda oldukça farklı bir açıdan bakan bir roman olarak, Dino Buzzati'nin meşhur *Tatar Çölü* de bu sıralar en çok okunan **kitaplardan** birisi. Bastiani Kalesi'nde yıllarca, kuzeyden, Tatar Çölü'nden gelecek olan düşmanı bekleyen ve tüm ömrünü bu bilinmez bekleyişe adanmış Teğmen Drogo'nun kaderine bizler de artık her gün ortak oluyoruz.

Teğmen Drogo'nun umudu beklediği dünyası Bastiani Kalesi'ndeki gibi bizler de iyice sıkışıp kalmadık mı şu dünyada? Hiç tanımadığımız, görmediğimiz bir düşmandan korunurken kendimizi, bir yandan da umudumuzu korumaya çalışıyoruz, değil mi? Yoksa farklı anlamlara bürünmüş umudun da hiçbir işe yaramayan, modern insanın kendisini kandırması için yeniden üretilmiş bir yanılsama olup olmadığını mı sorguluyoruz? Umut; ama nerede?

Yine de gönlümüzdeki hakiki umudun hiç solmaması için çabalamaktan başka tutunacak bir dalımız yok. İster adına Café Esperanza diyelim, istersek Bastiani Kalesi; yaşadığımız şu dünyada umutsuzlukların da bir umut doğurabildiğini, umudun evimiz ve evlerimizin de kalbimiz olduğunu tekrar tekrar tecrübe ediyoruz.

Kitaplar da, bizlere sundukları tüm umut ve umutsuzluk hikâyeleriyle, bu süreçte de hayatlarımıza rehberlik etmeye devam ediyor elbette...

Çünkü unutmamalı ki anlatılan her ne varsa şu gök kubbe-
de, bizim hikâyemizdir. Şifamız içindir. (↔)

